

Píseň: NEZ698 – Dobře staví, kdo zná a ví + **modlitba;** **Oddíl k výkladu:** Žd 7, 11-28

Milí,

na posledním setkání jsme začali Žd 7. Tak jsme se začali do hloubky věnovat tématu Kristova (vele-)kněžství podle řádu Melchisedechova. V úvodu Žd 7 autor zopakoval to, co považoval za nejdůležitější z Gn 14. A zdůrazňoval spojitosti mezi Melchisedechem a pozdější institucí kněžství: Desátky, udělování požehnání atd.

Hlouběji do kněžství

V dnešním textu autor reflektuje vztah tradičního israelsko-židovského kněžství a kněžství Kristova. Uvědomme si, že píše z pohledu křesťana, nikoli nezávislého vnějšího pozorovatele. Protože už žid by na otázku v. 11 v době sepsání řekl: No, však přináší, proto *nebyla* kněžská služba ničím nahrazena.

Autor tedy nepředkládá žádné objektivní důkazy nedokonalosti kněžství. Vychází z víry, že Kristus přinesl dokonalý příklad také obsahu kněžské služby. A tak z víry, že Kristus je Boží Syn, Mesiáš.

Kněžství navíc *dokonalost* přinést nikdy nemělo. Ani vzdáleně podobné tvrzení v SZ nenalezneme. Spíš naopak – kněžství a oběti byly Boží nabídkou na lidský hřích a zlo.

V tomto ohledu se tedy klidně mohlo setrvat u kněžství podle řádu Áronova.

Mnohem zásadnější skutečností při zkoumání starozákonního kněžství je zničení i druhého Chrámu v r. 70 po Kr. A reakce židovství na tuto tragickou událost: Přechod k rabínskému judaismu, k němuž základy položili farizeové, kteří, jako jediná náboženská skupina Ježíšovy doby, přežili tuto katastrofu.

Tedy že i Židé přijali, že čas chrámových obětí a s ním souvisejícího kněžství pominul. Ani dnes se Židé nepokoušejí tyto instituce obnovit.

Kněžství a zákon

Podobně problematické je vyjádření v. 12. Hned se vnucuje otázka: Proč? Proč se kvůli změně kněžství musí měnit zákon (myšleno: Tóra)? Navíc Kristovo kněžství přece to podstatné z lidské kněžské služby *obsahuje*. Nejde o zásadně jinou podobu kněžství – jak si dal sám autor práci to ukázat také v předchozím oddílu!

Zřejmě tak autorovi nešlo o nějakou velkou nebo zásadní změnu zákona. Ale v nějakém detailu – např. kdo tedy smí kněžskou službu vykonávat. Protože tomu se věnuje hned poté.

Ježíš totiž nebyl z kmene Lévi. Nepocházel z Aronova rodu. Jistojistě pocházel z Judy. Dle Mojžíšova zákona, přísně vzato, tedy knězem být *nemohl*. Ale také *nebyl*. Ježíš se sám za kněze nikdy neprohlásil. Jako kněz nikdy nejednal – naopak, opakovaně uzdravené posílal *podle zákona* ke kněžím, aby ti splnili svěřenou zodpovědnost a rozhodli o uzdravení. Tedy znovu a znovu se *odmítal* plést kněžím do jejich práce.

Kristovo kněžství přeci jen *je* jiné. Ačkoli sdílí něco s touto starozákonní institucí, v mnohem se liší. Stejně jako se liší od „kněžství“ Melchisedechova!

Na základě nepomíjejícího života

Už minule jsme narazili na stejně problematickou výpověď, jakou je v. 16. Autor předložil myšlenku, že Melchisedech je *věčný*. Protože přece není žádná zmínka o jeho rodičích! Už minule jsem zdůrazňoval, že to je absurdní argument – bez zmínky o rodičích je *mnoho* biblických postav! Kromě jiného také většina apoštolů, například. Ale stejně také manželka Kainova, Šetova nebo Noemova...

V dnešním oddílu je situace o něco snazší. Ekumenický překlad se totiž snaží držet stejnou myšlenku. Ale autor napsal

něco jiného: Ne podle zákona o tělesném původu, nýbrž *podle moci neporušitelného života*. Také je možné přeložit jako života „nezničitelného, nekonečného, nekončícího.“

Autor tedy *vůbec* neříká, že Ježíš se stal knězem na základě nějakého svého *původu*. Vždyť právě to psal ve v. 11-16a! Pokud by se Ježíš stal knězem na základě nějaké své vrozené, zděděné vlastnosti, *byl by knězem na základě tělesného původu*. Proč takto okamžitě rozporně překládá ekumenický překlad, zůstává prapodivným.

Ježíš se tedy stal knězem na základě moci života, který nekončí. Tedy ne na základě čehohokoli, čím byl. I zbytek kapitoly přece hovoří o Kristu *vzkříšeném*, protože *po* golgotské oběti. Nepomíjejícím životem je tedy zřejmě myšlena moc vzkříšení.

Čímž je vyřešen také předchozí problém: Ježíš se stal veleknězem až *vzkříšením*. Nebo možná „už“ svou obětí smrti na kříži. Rozhodně však *ne* za svého fyziologického života.

Což je opět nápadná odlišnost nejen od starozákonní instituce kněží, ale také od onoho Melchisedecha.

Předchozí jako neužitečné

V. 18 je opět problematickým tvrzením. Už jen tím, že není jasné, který příkaz je čím rušen – snad Kristovým zvláštním kněžstvím? A snad je tím rušen příkaz kněžské chrámové instituce?

A skutečně byla tak neužitečná a neúčinná, jak píše autor? Proč by ho tedy samotný Bůh ve svém Zákoně přikazoval?!

Snad se autor pokouší o srovnání. Totiž že ve srovnání s kněžstvím *Kristovým* je kněžství Aronovské mdlé a neužitečné. To je snad trochu pochopitelnější, ale pořád by nebylo jasné, proč by ho tedy Bůh přikazoval a tisíc let udržoval?

Ano, kněžská služba dodnes nepřináší ovoce, které by rádi už jen sami kněží. Lidé přijímající Boží odpuštění, ať už během obřadu jakékoli podoby, vzápětí hřeší znovu. Navíc často stejně. Málokdo opouští pýchu a sebestřednost a směřuje svůj život

k nezištné pomoci potřebným. Ale že by kněžská služba byla neužitečná, tj. neprospívala *nijak*?

Snad autor přemýšlí o roli kněžství v době *po* vzkříšení. Tj. v situaci, kdy chrámové oběti již nejsou potřeba, protože Bůh sám v Ježiši Kristu přinesl oběť zahlazující dosavadní lidský hřích. A protože starozákonní oběti jsou tak překonány, není důvod v nich pokračovat. Staly se neužitečnými. Snad takto autor uvažuje.

Zákon a dokonalost

Podobně jako kněžskou instituci, pojímá autor také zákon – velmi kriticky. Zákon podle něj nic nepřivedl k dokonalosti. Má pravdu! Avšak již mlčí o tom, že nikdo nic takového o Zákonu nikdy *netvrdil* (srv stejný nárok na kněžství). Stejně jako oběti byl i Zákon odpovědí Boží na lidský hřích. Zákon přece dostává izraelský lid až při putování z Egypta do Zaslíbené země. Lidé ho *neměli* k dispozici „odjakživa.“

Tak je tato kritika zákona zároveň místná a nemístná. Ano, je třeba stále zdůrazňovat, že *žádné* zákony nevedou k dokonalosti. Ani moderní a světské, ani církevní a náboženské. Ale také *nikdy neměly*. Zákony jsou reakcí na lidské zlo a hřích, sebestřednost a zločiny, které mají držet v mezích, omezovat, oslabovat, krotit. Škoda, že tak hutnou myšlenku autor nerozvinul více – jako to udělal apoštol Pavel, který říká vlastně stejné.

Naděje místo zákona

Autor překonává zákon nadějí přístupu k Bohu skrze Krista. I v tom je nápadná podobnost s lidskými kněžími! Kněží i faráři přece ulehčují přístup člověka k Bohu.

Kněžství Kristovo je však opět také jiné – provázela ho přísaha. Dokonce přísaha *Boží*. Mě osobně by tento argument nepřesvědčil, naopak. Pokud musí být něco stvrzeno přísahou, tím *slabší* událost to sama o sobě je. Avšak mimo toto subjektivní hledisko je autorova myšlenka snad pochopitelná: Při uvádění kněží v úřad nedocházelo k žádné Hospodinově přísaze.¹ Při

¹ A je velmi zajímavou otázkou – proč tomu tak bylo?

uvedení Krista v jeho „kněžský“ úřad tomu tak „bylo.“ Ačkoli zvláštním způsobem – autor totiž argumentuje Ž 110, který byl sepsán dlouhá staletí před Ježíšovým narozením i obětí na kříži.

Tak je snad přijatelné, že Boží přísaha přeci je jiná než lidská. A může působit nějak „lepší“ smlouvu (v. 22).

Kněží a smrt

Protože kněží byli lidmi jako každý jiný, umírali. Museli tedy být další a další. Mnoho jich však muselo být také proto, že při jednom knězi by chrámový kult prostě *nefungoval*.

Ale Ježíš přece také *zemřel*! Je to *právě* jeho smrt, kterou byl přísahán do kněžského postavení (i kdyby až v následujícím vzkříšení)! Zrovna ve skutečnosti smrti se Ježíš od lidských kněží *nelišil*!

Snad je tedy smyslem v. 23-24 zvěst, že Kristus byl jen jeden. Boží Syn a Velekněz byl jen jeden. Žádný jiný takový nebyl, není a nebude. Pravděpodobně také tváří v tvář různým osobám, které si osobovali (a osobují) „kristovství“ dodnes.

V. 25-28 pak zdůrazňují další odlišnosti Kristova (vele)kněžství. Protože se stal knězem skrze smrt na kříži a vzkříšení, zůstává („žije“) navěky. Tak přináší *dokonalou* spásu, protože stejně nepomíjející, jako je věčný život (srv. Kazatelův nárok na dobro – trvalost!).

Tak je vzkříšený Kristus knězem, kterého potřebujeme: Svátý, dokonalý, tak převelice podobný ale přitom velice jiný. Konečně člověk, ba kněz, bez hříchu, bez viny – a tak nevinný. A právě v tom svatý. Neposkrvněný, nezkřivený, nepoškozený, neohnutý hříchem vnějším ani vnitřním. A proto také vyvýšeným *nad* nebesa (srv. české překlady modlitby Páně).

Proto také nemusel a nemusí přinášet oběti nejprve za *svůj* hřích. Ačkoli v Božím království by stejně ani nemohl. A neměl k tomu žádný důvod ani nikdo jiný.

Tak je Kristus knězem *dokonalým*. A tak jediným, kterého člověk potřebuje. Proč bychom přece šli za kýmkoli jiným, když můžeme za někým *dokonalým*?

Závěr

I v další kapitole bude autor pokračovat v rozvíjení tématu Kristova kněžství. Dnešní oddíl zdůraznil Kristovu *dokonalost*, a proto bezhříšnost. Jeho *bezhříšnost*, a proto dokonalost. Nejen, že Kristus odolal svodům a pokušením svého nitra (srv. Gn 3 a příběhy Ježíšových pokušení na poušti), odolal i pokušením hříchu zvenčí – vytrvale odmítal lidské pojetí mesiášství i lidské způsoby uspořádání světa. I touze zachránit svou vlastní biologický život.

Také proto je *Kristus* příkladem, který usilují *křesťané* následovat. Napodobovat. Proč přece usilovat žít jiný život než dokonalý? Než život směřující do věčnosti?

Píseň: NEZ660 – Když soumrak zhasí světlo + **modlitba**

Páně

Rozhovor